ПОЛЬЩА — ЦЕ КАТОРГА ДЛЯ ПРАЦЮЮЧИХ.

Фашістський уряд Пілсудського скликав на 14—18 липня ц. р. з'їзд поляків з поза кордонів Польщі. — На той з'їзд вибіраються представники польських трудящих мас, що живуть в Радянському Союзі.

17 червня в Харкові відбулася всеукраїнська нарада представників окружних громадських оргкомітетів у справі готування до виборів на варшавський всепольський з'їзд. На нараді були представники мало не всіх округ України, де живуть трудящі поляки.

Відкриваючи нараду, голова харківського громадського комітету Совіківський відзначив, що не зважаючи на те, що польські фашисти, організатори варшавського з'їзду, мають певні контр-революційні завдання і намагаються одурити польські трудящі маси гаслом "національного єднання", польські трудящі Радянської України висловилися за участь своєї делегації у цьому з'їзді, щоб викрити справжні наміри фашістів; та розповісти всю правду про СРСР.

Трудящі поляки УСРР вже не раз на ввесь голос заявляли, що вони не потребують "опіки" польської буржуазії та польських поміщиків і вспільно зі своїми класовими братами-українцями та трудящими інших національностей вигнали цих "опікунів". Тепер ці пани-"опікуни", користуючися з притулку у фашистській Польщі, готують разом із польською буржуазією війну проти СРСР, щоб повернути собі свої маєтки, цукроварні, фабрики і знову пригнобити трудящі маси. Але ці надії даремні, бо трудящі Радянського Союзу, зокрема й трудящі поляки стоять на варті кордонів своєї соціялістичної батьківщини і кожної хвилини готові дати своєм класовим ворогам рішучу відсіч. Після того промовець розповів про ті величезні досягнення трудящих поляків Радянської країни, що в наслідок правильної ленінської національної політики радвлади.

Сотні тисяч гектарів земель Бранщівських, Потоцьких та інших польських магнатів, десятки фабрик, цукроварень у наслідок революції перейшли тут до рук трудящих. Визволені від класового й національного пригнобления, польські трудящі маси підносять своє господарство і культуру.

Що ми бачимо у панській Польщі? Національне пригнобления, розгром громадських культурних та господарчих організацій українців, білорусів та інших національних меншостей, закриття нацменівських шкіл, полонізація українських та білоруських дітей, українські та єврейські погроми, тюрми, переповнені борцями за національне визволення. Ось — національна політика польського фашизму. Проти цієї політики повинні протестувати делегати трудящих поляків Радянської України.

Так самої пригноблюють у панській Польщі й трудящі робітничо-селянські маси.

Організатори з'їзду намагаються також зробити з нього ведику демонстрацію проти СРСР, використавши з'їзд для створення певної ворожої атмосфери проти країни Рад.

Делегати трудящих поляків Радянської України повинні викрити ці наміри польського фашізму й протиставити їм послідовну мирну політику радянської влади. Лицемірному фашистському гаслові "національної єдности" делегати трудящих поляків Радянської України протиставлять на варшавському з'їзді революційне гасло міжнародньої класової солідарности національностей усього світу.

Представники окружних оргкомітетів жваво обговорили доповідь тов. Совіківського. Вони розповіли про те, як поставилися на місцях поляки-трудящі до варшавського з'їзду, як вони активно до нього готуються, відзначаючи, що трудящі поляки розуміють контр-революційні завдання з'їзду й одноголосно ухвалюють відрядити на з'їзд делегацію, що викрие наміри фашістів, віяки не всякі спроби польських фашістів нав'язати свою опіку трудящим полякам УСРР, викрие протирадянські воєнні готування польського фашізму, розкаже правду про СРСР, про його мирну політику й на весь голос протестуватиме проти пригнобления національних меншостей у Польщі.

"Характерний був виступ робітника харківського заводу "Серп і Молот" тов. Шведа, який, перелічивши численні злочини польської буржуазії проти робітничої класи трудящих селян та нацменшостей, сказав: "Польща заняла місце колишньої царської Росії — жандарма Европи форпоста міжнароднього імперіялізму проти СРСР. Для трудящих поляків батьківщина не деперіння Польща — ця каторга для робітників і селян, а Радянський Союз, де робітники й селяни є господарі країни, де всі національності рівні. "Польська буржуазія и поміщики — це наші класові вороги. І коли вони насміляться напасти на СРСР, то поляки — робітники й селяни підуть проти них, щоб боронити свою соціялістичну батьківщину".

ДЕСЯТИРІЧЧЯ КОМСОМОЛУ УКРАЇНИ.

Десятирічний ювілей першого з'їзду ленінського комсомолу України — славетна дата в історії нашої революції. Десять років тому в Києві зібралися представники комсомольських організацій України і створили єдину міцно організовану спілку. Вже до з'їзду комсомол України знав чимало героїчних подій. У минулому була вже героїчна барикадна боротьба з синьо-жупанниками за Жовтень, в минулому було тяжке петлюрівське, гетьманське та німецьке підпілля, було чимало розстріляних, покалічених молодих бійців. Комсомол уже перед з'їздом вписав у свою історію чимало славетних сторінок у боротьбі з Зеленим та іншими бандитами.

Підчас з'їзду тисячі й тисячі кращих представників молоді: члени спілки билися проти денікінців, проти інших бандитів. Усі комсомольські організації мобілізували всі свої кращі сили на фронт. Ось за яких обставин працював комсомольський з'їзд, який зібрав, об'єднав і створив єдину спілку молоді України. Після свого об'єднання комсомольцям недовго довелося працювати за легальних умов. Переважна маса членів комсомолу билася в лавах Червоної армії. Багато десятки тисяч молоді загинуло в боротьбі з класовим ворогом.

Комсомольські організації перейшли в глибоке підпілля. Ні розстріли, ні найжорстокіші катування не зупинили молодих боротися з запеклими ворогами робітничої класи й трудящого селянства, від боротьби в глибокому запіллі з арміями й бандами поміщиків, буржуазії та куркулів. Комсомольці разом з партійними організаціями під їх керівництвом розкладали ворожий тил, піднімали на нову боротьбу робітників, наймитів та незаможників, організовували партизанські загони, висаджували в повітря військове майно, були за розвідників, агітаторів, поширювали газети и листівки. Комсомольські організації були вірними и ініціятивними помічниками партійних організацій в їх тяжкій боротьбі.

Перемога Червоної армії, потім знову фронти, польський врангелівський, знову підпілля, знову боротьба з бандами. Як героїчно боровся комсомол, можна бачити на прикладі Трипільської трагедії. Але комсомольці не тільки героїчно гинули, вони й героїчно перемагали. Комсомол — це одна з величезних підпор компартії, комсомол — це підпора Червоної армії, це один з організаторів, це школа молодих бійців за комунізм. Без цієї організації пролетарська революція не змогла б перемогти.

Революція перемогла. Комсомол, не без внутрішньої боротьби, не без серіозніших суперечок, перешикувався. Комсомол у нових умовах, в умовах непу, відбудови народнього господарства, в умовах реконструкції його, в добу розгорнутого соціялістичного будівництва грає не меншу роль, має не менше значення, ніж за обставин громадянської війни, в умовах розкладки. Комсомол зумів стати школою будівників соціялізму.

Діяльність ленінської комуністичної спілки молоді різноманітна й багатобарвна. Візьмім першу-ліпшу галузь радянського будівництва і ми побачимо всюди творчий розмах молоді, її ініціятиву, над кожним почином працює мозок і м'язи молоді. В авангарді соціялістичного змагання — комсомольці. Молодняк не тільки сприймає пролетарську українську культуру, він бере участь в її будівництві, він в авангарді щодо просування української культури в маси, в культпоході, в боротьбі за ліквідацію неписьменности й т. інше. Комсомольці заповнюють фільоту, військові школи, беруть активнішу участь в зміцненні обороно-спроможности першої пролетарської країни. Нема жадної організації яка не мала б тої чи іншої підтримки від комсомолу.

Комсомол є невичерпне джерело резерв для зростання комуністичної партії. Що річно десятки тисяч кращих комсомольців залучаються до лав партій. В комсомолі робітнича молодь, кращі представники інших ланок трудящих проходять практичну школу соціялістичного будівництва, проходять і не кепську школу політичного виховання. Чимало вже нині колишніх комсомольців учасників громадянської війни працюють на керівних посадах у комуністичній партії, в радянському апараті, у професійних спілках і в інших організаціях, чимало колишніх комсомольців посідають командні пости в Червоній армії.

Комсомол — дитина Ленінї це школа комунізму, це школа політичних бійців і провідирів. Комсомол зростає і виховується в дусі Ленінової науки. Ось чому комсомол залишався завжди вірним партії, вірним Ленінові науці і ніхто, і ніщо не змогло стягти комсомольські організації з революційних позицій партії.

За десять років з часу 1-го з'їзду комсомол України зріс у велику чотирьохсоттисячну армію будівників, зріс у великий інтернаціональний загін пролетаріяту. Комсомол за провідом комуністичної партії, разом з усією робітничою класою, будує нове соціялістичне суспільство і готується до нових неминучих, майбутніх боїв із світовим капіталом.

М. Гарін.

РЕВОЛЮЦІЙНІ ЗАКОЛОТИ СЕРЕД ЗАПАСНИХ У ФРАНЦІЇ.

Як повідомляє "Іманіте", по різних пунктах Франції знову відбуваються заколоти серед запасних. В таборі під Марселем 350 запасних разом з кадровими воєнношлюбовцями вчинили демонстрацію, співали "Інтернаціонал" і протестували проти поганого поводження офіцерів. Лунали вигуки: "Геть призов запасних". Лад у таборі відновлено тільки на ранок. Надіслані до залоги Туля 109 запасних відмовилися з'явитися на перевірку на знак протесту проти погайства. 17 демонстрантів заарештовано; решту позбавлено відпусток. На станції Сентерм заарештовано 3-ох запасних з ешелону, що дорогою співали "Інтернаціонал".

ПРОТЕСТИ АНГЛІЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

У Бермінгтем на робітничих зборах ухвалено резолюцію протесту проти білого терору в Індії. Крім цього, в резолюції закликають профспілки організувати демонстрації протесту й вимагають від уряду МекДоналда припинити мірутський процес.

Ліберальний мексиканський орган "Ель Універсаль" повідомляє: "В містах Мітелек та Елеон прихильники реформ містської конфедерації праці напали на комуністів-робітників місцевих фабрик та заводів. Підчас сутичок 4-ох вбито, 20 поранено. 28 осіб заарештовано".

ЦАРАНІСТИ НИЩАТЬ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ

У львівській ундівській пресі буковинські націоналісти скаржаться, що надії, які вони покладали на зміну режиму на Буковині, в північній Басарабії та Мармарощині з приходом до влади цараністської партії не здійснилися. Основних змін, які б ліквідували ліберально-аверескіський режім, режім нищення всього українського, — не сталося. Навіть щодо так званої "демократичної громадянської волі", яка повинна б випливати з характеру нової дрібно-буржуазної влади, українці тільки терпять, бо цараністи дотримуються "поглядів" ліберальних, що українці є не що інше, як "зрутенізовані румуни", яких треба повернути до сім'ї "великого румунського народу".

Не зважаючи на обіцянки, за які українські націоналісти допомагали цараністам при виборах та допомагають і тепер, досі нічого не змінилося в шкільній справі. Ухвали громадських рад, щоб зруменені українці школи українізували, цараністи визнають за недостатні, вимагаючи, щоб батьки подавали такі вимоги кожний окремо. Румунські "демократи" певні, що кожного батька, коли він подаватиме індивідуальну заяву, можна залякати й примусити "вимагати" румунської школи. Цікаво, що коли румунщили українські школи, то таких заяв ніхто не вимагав, і це добре знають теперішні "демократичні" володарі.

Навіть більше, румунські шовіністи незадоволені й з тих мізерних культурних можливостей, що їх здобули українці. Ліберальна преса провадить скажену кампанію проти відновлення українських читалень, залякуючи уряд українською іредентою, комунізмом то-що, вимагаючи, щоб знову завели стан облоги на всіх українських землях, припинили дальшу культурно - організаційну працю та закрили відновлені читальні. Газета "Універсал" пише, що румуни, зайнявши Буковину й закривши українські читальні, зробили були добре діло, бо звільнили українську людність від агітаторів, а за ввесь час існування стану облоги ніхто не виявляв, що йому бракує читальні. Освіти, мовляв, українці не хочуть, а до читалень їх втягають агітатори силоміць. Читальні це протидержавні кубла, де на зборах "силоміць втягнені члени" співають протидержавні пісні, а промовці виголошують протидержавні промови, кажучи, що Україна буде не до Дністра, а до Карпат, що досить румунського паразитського панування, самі будемо панами в власній хаті. Промовці закликають людність не посилати дітей до румунських шкіл і проганяти учителів румунізаторів тощо.

Ліберальна преса містить багато безграмотних провокаторських доносів у формі кореспонденцій із місць, але їх безграмотність каже за те, що зфабриковано їх у редакціях, де не знають не тільки місцевих обставин, а й географії. Проте цікаве є те, що ці доноси використовує "демократична" преса урядової цараністської партії, і то не тільки для виправдання незмінного режиму, а й для нового походу проти українців. Редактор цараністського "Курентула", цараністський депутат Шейкару, вже закликає до такого походу — "ми вимагаємо цього, пише він, від міністра внутрішніх справ". І пан міністр не забарився відгукнутися на цей заклик — до деяких українських сіл уже прислано румунське військо.

Бравий український націоналіст, дописувач ундівської газетки, гордовито закінчує свій допис: "Залякування лібералів "курентульського", крила націонал-цараністів не залякують українського населення. Коли воно видержало режім братіянських, то видержить і шейкарівський". Це так, видержить воно й підлабузнювання українських націоналістів, що їх, як бачимо, режім цараністів намагається перед українськими читачами видати за режім "ліберального крила", допомагаючи одночасно цараністській партії загалом гнобити українську людність. Видержить, поки не зломить карку, як румунським гнобителям, так і їхнім льокаям — українським націоналістам.

НОВА УКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА НА БУКОВИНІ.

В Чернівцях із квітня почав виходити новий український тижневик "Борець", орган української партії "Визволення". "Борець" гостро критикує українську соціял-демократичну газету "Боротьба", орган буковинських соціял-зрадників.

Англійський посол Мальс-Лемпсон одвідав Чан Кай-Ші і вручив йому листа МекДоналда. В цьому листі, написаному в "найдружніших висловах", МекДоналд висловлює надію на дальше зміцнення китайської дружби і запевняє Китаєві в тому, що Англія згідна щиро співробітничати з ним.

"КРАСІН" В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШПАНОВА

(Продовження.)

Увечері 28. травня Мальмгрен діловито виклав нам свій погляд на становище. Воно було безнадійне. Наша радіостанція не мала звязку із зовнішнім світом, наших харчів могло вистачити за крайньої економії всього лише на два місяці. В групі були поранені, що не могли рухатися, отже, щоб іти всім співучасникам до землі, не могло бути й мови. Транспортних засобів у нас не було: примітивні сани, що їх зробив Чечіоні, були непридатні, щоб перевозити ранених через лід. З другого боку, група з двох-трьох чоловіків могла дійти до Норд Капа і зустріти там рибалок або навіть "Чіта-ді-Мілано", яка, на нашу думку мала підійти до цього місця. Колишні літання "Італії" довели, що море в цих місцях вільне від криги. Там можна було влаштувати склад харчів для експедиції, яка піде шукати нас серед льодів. Нобіле вважав, що краще почекати. Він гадав, що наший радіостанції все-ж пощастить налагодити звязок з "Чіта-ді-Мілано". Я теоретично прийняв його погляд; згодом виявилося, що цей погляд був правильний.

Мою пропозицію, щоб разом із нами зостався один з офіцерів для керовництва роботами в таборі і щоб визначити, де ми (за катастрофи всі секстанти і хронометри лишилися цілі), офіцери зустріли німим мовчанням. Таким самим мовчанням вони відповіли на поставлену умову, щоб з нами лишився радист Б'яджі, бо-ж він один міг обслуговувати нашу радіостанцію.

Троянї з самого початку вирішив зостатися. Другого дня вирішив зостатися лейтнант Вільєрі. Б'яджі перед тим, як пішла група Мальмгрена, заявив, що він також бажає йти, але Мальмгрен рішуче заперечував проти цього. Коли я сказав йому, що бажання унтер-офіцера Б'яджі іти від нас не дивне, бо-ж ідуть обидва старші офіцери, Мальмгрен заявив мені: "Ну, добре, коли Б'яджі піде, я буду порядною людиною і зостанусь тут. Я не поведу від вас людини, яка є за головну вашу надію". Про це саме сказали також Цаппі і Маріяно. До того, як Мальмгрен пішов, я чимало розмовляв з ним.

Можливо, що вас врятують, а ми загинемо — сказав мені Мальмгрен.

Я спитав його, чи бажає він, щоб я, коли справді так буде, передав що від нього в Швецію. Мальмгрен задумався і далі сказав:

Коли-б ви були шведом, я попросив би вас передати моє привітання деяким місцевостям на моїй батьківщині. Але ви чужоземець.

Я відмінно зрозумів його, зрозумів також, що він не хотів, щоб я написав його матері і тим тільки підсилив би її смуток. Однак, я ухилився".

Наше життя серед криги.

"Погляди всього світу були звернені на маленький загублений в пустелі полярного льоду намет, який назвали "червоним наметом", бо-ж Б'яджі причепив до нього смужки червоної матерії, щоб легше було побачити намет з літака. Багато тижнів після того, як група Мальмгрена пішла шукати землю, в цьому наметі жили 6, а далі 5 чоловіків, без будь-якої надії врятуватися.

Льодина, на якій стояв намет, рухалася в різних напрямах. Раз-у-раз загрожувала небезпека, що льодину занесе в океан або до берегів землі Франца Йосифа, куди не може підійти жадний льодоріз і жадний літак. Море роз'їдало цю низеньку малу льодину знизу, зверху її розтоплювали сонячне проміння, і ми що-ранку з тривогою помічали, як меншає ця єдина база нашого існування.

Всяк легко може собі уявити, який настрій був у людей, що зосталися живі після катастрофи. В першу мить свідомість, що наше життя врятоване, сповнила нас радістю. З'явилися надії: адже ми недалеко від землі. Напрям, куди ми летіли назад з полюса, відомий, нас врятують через кілька годин. Але далі з'явилася інша думка: що ми будемо їсти? В капітанській гондолі були самі лише апарати. Харчів там бракувало. В морі, наскільки ми могли спостерегти через розщілини в кризі, риби не було. Земля близько, але дійти до неї неможливо. Але далі ми знайшли бляшанки з харчами, почасти викиненими як баласт перед катастрофою, а почасти ті, що випали з дирижабля за катастрофи. Мальмгрен перший побачив ці бляшанки, і до нас відразу-ж повернулася надія. В такому чергуванні надії і розпачу і минало все наше життя на льодині.

Наша радіо-установка — маленька польова станція на 25 ват, виявилося, була ціла, а так само були цілі і її акумулятори, приймальна станція і батарея сухих елементів. Б'яджі ще в день катастрофи налагодив усе і вже надвечір 25. травня ми почули високий, скорботний тон сигналу SOS, й інші повідомлення про те, де ми.

Увечері ми зібралися в наметі і заснули після двацятип'ятигодинного літання. А рано вранці другого дня капітан Маріяно повів нас на роботу, якою він керував із зразковим спокоєм і вмінням. Ми збираємо весь матеріял, який вважаємо за можливе використати, ми старанно піднімаємо кожний шматочок пемікана, бо-ж він може допомогти нам тягти животіння ще якийсь день в цій пустелі. Ми працюємо погано, бо не звикли до тутешніх обставин, де повсюди льодові тори, оточені глибоким снігом, шарами тонкої криги, або розщілинами, через які ми примушені перестрибувати.

Ми проходимо повз труп нещасного Помели — нашого бідолашного товариша. Він лежить лицем у сніг, а навкруги — лишки моторної гондоли. Ми намагаємось спорудити над ним дах, і нас не кидає думка про те, що його доля, може, краща, ніж наша. Але робота відганяє наші чорні думи, життя перемагає думку про смерть. Ми збираємося всі 9 чоловіка в маленькому наметі. Ми сидимо яко-мога ближче один до одного навколо бляшаного бака з-під бензини, в якому Мальмгрен варить пемікан — наш перший обід. Його ми їмо з одної миски. Обід неприємний на смак. Липкі краплі течуть з миски. Ми беремо хару просто з баку і забруднюємо чисту до цього часу полярну одежу. Але що робити! — хочеться жити.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ Й ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ" одинокий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: $4.00 на рік, $2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" одинокий дійсно фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фармерства. Передплата: $2.00 на рік, $1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" одинокий журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: $1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" одинокий журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць Передплата лише 50 центів на рік.

Передплату на повищі часописи й журнали посилайте або на імя кожного часопису зокрема, або на імя й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.

Cor. Pritchard & McGregor St., Winnipeg, Man.